

УДК 343.125

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.3.5>

ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ, ЩО ВЧИНИЛА КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Тимофєєв Д.О.,

*здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та права
ПЗВО «Київський міжнародний університет»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-2603-6955>*

Бісюк О.С.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та права
ПЗВО «Київський міжнародний університет»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1570-2721>*

Тимофєєв Д.О., Бісюк О.С. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: кримінально-правовий та кримінально-процесуальний аспект.

У статті розкривається теоретико-методологічних проблеми щодо затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Акцентована увага на тому, що нормативно-правове регулювання затримання у кримінальному провадженні залишається дискусійною проблемою, що додатково зумовлюється постійним внесенням змін до законодавства щодо правового регулювання цієї проблематики. Відповідно визначено, що метою статті є отримання наукового результату щодо окремих питань нормативного регулювання затримання, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення норм чинного законодавства. Особлива увага приділена юридичній конструкції норми Конституції України, яка визначає нагальність необхідності затримання як обов'язкову передумову застосування такого заходу. Критично проаналізовані наявні наукові підходи щодо розуміння затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. З урахуванням аналізу норм чинного кримінального та кримінально-процесуального законодавства запропоновано відповідні зміни з метою оптимізації правового регулювання затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Системно розглянуті та проаналізовані зміни, які внесені до законодавства України щодо затримання особи за вчинення кримінального правопорушення після введення воєнного стану. Визначено систему статей кримінального процесуального закону, які потребують внесення змін та нової редакції для вдосконалення процедури затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення. Основними завданнями дослідження є встановлення обставин, за наявності яких особу можливо затримати до початку досудового розслідування, відокремлення мети від мотивів кримінального процесуального затримання, визначення поняття кримінального процесуального затримання, а також встановлення алгоритму дій уповноваженої службової особи, яка здійснює затримання до початку досудового розслідування.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, затримання, запобіжний захід.

Timofeev D.O., Bisiuk O.S. Detention of a person who has committed a criminal offense: criminal-legal and criminal-procedural aspect.

The article reveals the theoretical and methodological problems related to the detention of a person who has committed a criminal offense. Attention is focused on the fact that the legal regulation of detention in criminal proceedings remains a debatable problem, which is additionally determined by

the constant introduction of changes to the legislation regarding the legal regulation of this issue. Accordingly, it is determined that the purpose of the article is to obtain a scientific result on certain issues of regulatory regulation of detention, as well as to develop proposals for improving the norms of the current legislation. Special attention is paid to the legal construction of the norm of the Constitution of Ukraine, which defines the urgency of the need for detention as a mandatory prerequisite for the application of such a measure. The available scientific approaches to understanding the detention of a person who has committed a criminal offense are critically analyzed. Taking into account the analysis of the norms of the current criminal and criminal procedural legislation, appropriate changes are proposed in order to optimize the legal regulation of the detention of a person who has committed a criminal offense. Systematically considered and analyzed the changes made to the legislation of Ukraine regarding the detention of a person for committing a crime after the introduction of martial law. A system of articles of the criminal procedural law that needs to be amended and revised to improve the procedure for detaining a person suspected of committing a crime has been determined. The main tasks of the research are to establish the circumstances under which it is possible to detain a person before the start of a pre-trial investigation, to separate the purpose from the motives of criminal procedural detention, to define the concept of criminal procedural detention, as well as to establish the algorithm of actions of an authorized official who carries out detention before the start of a pre-trial investigation.

Key words: criminal offence, person who committed a criminal offense, detention, preventive measure.

Постановка проблеми. Право на свободу та особисту недоторканність є одним із найбільш значущих для людей. У ст. 9 Загальної декларації прав людини, зазначається, що «ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, затримання або вигнання» [1]. У зазначеній нормі також акцентується на визначенні чітких підстав затримання. У Міжнародному пакті про громадянські і політичні права йдеться про заборону «свавільного арешту чи тримання під вартою» і наявність підстав та процедури, встановленої законом [2].

Конституція України у ч. 2 ст. 29 передбачає: «У разі нагальної необхідності запобігти злочинні чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою» [3]. Семантичний аналіз дефініції «нагальна» дає підстави стверджувати, що йдеться про терміновість, невідкладність застосування затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Проблеми затримання мають теоретичний, законодавчий та практичний аспекти. Особливо гостру дискусію викликає питання про те, чи вкладається затримання та доставлення тієї або іншої особи в органи дізнання в поняття «кримінально-правове затримання», чи ні. Деякі автори вважають такі дії елементами процесуального затримання. Поширеною є також думка про те, що названі дії не є елементом затримання в кримінально-процесуальному сенсі, а належать до адміністративних дій правоохоронних органів, зокрема поліції.

Стан опрацювання проблематики, щодо затримання у кримінальному провадженні є однією з найбільш дискусійних тем, які привертають увагу науковців. Крім того, систематичне внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [4], що торкаються цього інституту є каталізатором виникнення нових правозастосовних проблем та появи нових досліджень з цих питань. Це обумовлено тим, що затримання є обмеженням права на свободу та особисту недоторканність, з іншого боку цей захід забезпечення кримінального провадження відіграє вкрай важливу роль у боротьбі зі кримінально-протиправною діяльністю.

Проблематиці нормативного регулювання затримання присвячені роботи багатьох вчених: О.В. Бауліна, В.П. Бірюкова, В.І. Галагана, І.В. Гловюк, О.В. Капліної, О.П. Кучинської, В.Т. Нора, В.В. Рогальської, О.Ю. Татарова, В.М. Тертишника, Л.Д. Удаलोвої, Т.Г. Фоміної, О.Г. Яновської та ін.

Мета дослідження: на основі комплексного аналізу правових норм, теоретичних положень і практики застосування законодавства про затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення сформулювати пропозиції і рекомендації, що дозволяють забезпечити правильне застосування даного поняття в кримінальному та кримінально-процесуальному законодавстві.

Виклад основного матеріалу. Для розкриття поняття «кримінально-правове затримання» варто виділити розбіжності між кримінально-процесуальним і кримінально-правовим затриманням. Кримінально-правове затримання тісно пов'язане з кримінально-процесуальним затриманням. Кримінально-правове затримання передбачає фактичне затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, співробітниками поліції, інших органів, уповноважених зробити це затримання, а також громадянами з імовірністю можливого заподіяння шкоди особі, що вчинила кримінальне правопорушення. У цьому випадку виникає необхідність кримінально-правової оцінки на підставі ст. 38 Кримінального Кодексу України (далі – КК України) [5].

Кримінально-процесуальне затримання є документальним оформленням затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, і проводиться спеціально уповноваженими службовими особами дізнання чи слідства. Кримінально-процесуальне затримання фіксує правовідношення, у якому його суб'єкти: органи дізнання чи слідства, з одного боку, і затриманий, з іншого боку, наділяються відповідними правами й обов'язками, необхідними першим для проведення дізнання чи слідства, другим – для захисту своїх законних інтересів.

Відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» передбачає, що поліція доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення [6]. Зокрема, А.Т. Камзюк вважає, що правова природа такого доставлення залежить від характеру обставин, за яких воно здійснюється. Якщо працівники поліції, які доставляють особу, діють на підставі постанови прокурора, слідчого або органу дізнання, то таке доставлення необхідно розглядати як елемент кримінально-процесуального затримання. Якщо ж здійснюється доставлення підозрюваного в рамках виконання адміністративної функції, коли працівники поліції діють як представники адміністративної влади, цей захід набуває адміністративно-правового характеру [7, с. 162].

У ряді випадків підстави кримінально-правового затримання можуть збігатися з підставами кримінально-процесуального затримання.

У нормах КПК України затримання не називається слідчою дією, а відносить до заходів забезпечення кримінального провадження (ч. 8 п. 2 ст. 131 КПК України). Проте, закони деяких країн СНД допускають можливість отримання доказів у процесі затримання підозрюваного і передбачають засіб їх закріплення та засвідчення – протокол затримання. Сам протокол затримання підозрюваного, будучи процесуальним носієм фактичних даних, що мають значення як предмет доказування та відповідають вимогам допустимості й достовірності, безперечно є доказом у кримінальному провадженні.

Діяльність по затриманню та доставленню в органи дізнання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних правопорушень, не слід залишати поза рамками кримінально-процесуального регулювання. Аналізуючи дану проблему, слід мати на увазі, що затримання підозрюваного має місце у зв'язку із вчиненням ним кримінального правопорушення, а не адміністративного проступку. Отже, такі дії повинні здійснюватися відповідно до правил кримінального процесу.

Виходячи зі змісту статей 191, 207, 208, 210, 298-2 КПК України, особа може бути затримана при вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення; безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні. Очевидно, що кримінальна справа в цей момент ще не порушена. На думку О.Р. Михайленка, до порушення кримінальної справи можливе проведення затримання підозрюваного, його огляду, огляду одягу, житла, особистого обшуку і вилучення при цьому виявлених предметів, що згодом можуть бути визнані речовими доказами або піддані експертним дослідженням [8, с. 54-55].

Ю.М. Грошевий та В.М. Хотинець вважають, що порушення кримінальної справи є першою, початковою стадією процесу [9, с. 183]. Такої ж думки дотримуються В.Л. Голосний, С.М. Гуліна, О.Я. Зінов'єв, М.М. Михеєнко, В.Т. Нор, В.П. Шибіко, В.К. Шкарупа [10, с. 188; 11, с. 11]. Початкову стадію кримінального процесу В.М. Тертишник також визначає як «порушення кримінальної справи», але при цьому відзначає, що зміст цієї стадії створює діяльність щодо прийому, розгляду, перевірки і вирішення заяв і повідомлень про злочини, встановлення наявності чи відсутності підстав до порушення кримінальної справи. В.М. Тертишник вважає порушення кримінальної справи актом застосування процесуального права, який відкриває загальну можливість провадження всіх без винятку слідчих дій і застосування запобіжних заходів [12, с. 86].

М.М. Михеєнко, В.Т. Нор та В.П. Шибіко вважають, що стадія порушення кримінальної справи зводиться не тільки до постанови про порушення чи відмову у порушенні кримінальної справи. Ця стадія включає в себе систему процесуальних дій і правовідносин, зокрема, прийняття, розгляд і перевірку заяв і повідомлень про злочин, вжиття заходів щодо відвернення і припинення злочинів, прокурорський нагляд за законністю рішень про порушення чи відмову у порушенні кримінальної справи, перевірку судом за скаргами зацікавлених осіб законності і обґрунтованості постанови органу дізнання, слідчого, прокурора про відмову у порушенні кримінальної справи [10, с. 188-189].

С.М. Гуліна, В.М. Чернишов та Л.І. Шаповалова пишуть, що сутність стадії порушення кримінальної справи полягає не тільки в порушенні кримінальної справи чи відмові від нього, але також і в процесуальній діяльності органів дізнання до прийняття рішення по заяві або повідомленню про злочин [13, с. 47].

В.М. Тертишник вважає, що стадія порушення кримінальної справи починається з моменту надходження до органу дізнання, слідчого, прокурора, суду вказаних в законі як приводи до порушення кримінальної справи заяв чи повідомлень про злочин або безпосереднє виявлення ознак злочину. Протягом цієї стадії компетентні органи у спеціальній процесуальній формі за допомогою передбачених у законі засобів (отримання пояснень, витребування матеріалів, проведення оглядів) з'ясовують наявність у подіях складу злочину. Стадія порушення кримінальної справи завершується винесенням постанови про порушення чи відмову у порушенні кримінальної справи [12, с. 27-28].

Але в будь-якому разі очевидно, що фактично почати розслідувати кримінальне правопорушення можна і до порушення кримінальної справи, тобто коли будуть виявлені ознаки кримінального правопорушення.

Таким чином регламентація кримінально-процесуального затримання чітко не визначена, кримінально-правове та кримінально-процесуальне затримання мають низку розбіжностей. В основу розмежування кримінально-процесуальних та кримінально-правових дій по затриманню осіб, які підозрюються у вчиненні кримінальних правопорушень чи інших правопорушень, зокрема логічно було б покласти, по-перше, норми матеріального права, за порушення яких затримується правопорушник, по-друге, те, яким органом він затримується – органом (суб'єктом) кримінально-процесуальної або адміністративної юрисдикції, громадянами. Якщо вчинено кримінальне правопорушення, слідчий або орган дізнання можуть провадити тільки кримінально-процесуальні дії, використовувати тільки кримінально-процесуальну форму затримання. Неважко помітити, що правильне вирішення цього питання має пряме відношення до забезпечення законних прав та інтересів громадян, зміцнення законності і правопорядку.

Для практичних працівників вкрай важливо визначити критерії відмінності процесуального затримання від правового. Видається, що дії із затримання підозрюваної особи та доставлення її в орган дізнання матимуть характер кримінально-процесуального затримання, якщо вони здійснюються у зв'язку з наявністю даних, які вказують на вчинення такою особою кримінально-карної дії; виконуються уповноваженим на це процесуальним законом суб'єктом (слідчим, органом дізнання); здійснюються у зв'язку з наявністю даних, передбачених процесуальним законом, як підстав провадження кримінально-процесуального затримання; виконуються в передбаченому кримінально-процесуальним законом порядку та фіксуються для цього у процесуальному документі.

Існуючі розбіжності у поглядах учених і практичних працівників виникають, на наш погляд, у зв'язку з тим, що закон не досить чітко визначив сутність, зміст та правову форму затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Слід зауважити, що хоча КПК України передбачені такі види затримання, як затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу (ст.ст. 187–191); законне затримання (ст. 207); затримання уповноваженою службовою особою (ст. 208); затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України (ст. 582), втім такий різновид, як превентивне затримання передбачено не КПК України, а Законом України «Про боротьбу з тероризмом» [18].

Слід відзначити, що у законі є два види дій, що йменується затриманням. Це затримання як слідча дія, що провадиться для запобігання кримінального правопорушення та закріплення його слідів, і затримання як засіб процесуального примусу – запобіжний захід, який полягає у взятті підозрюваного під варту на строк до сімдесяти двох годин.

Названі дії не завжди створюють нерозривну єдність і можуть мати самостійний характер. Теоретично вони повинні виконуватися кожна окремо. На практиці не в усіх випадках, наприклад таких, як поміщення особи в ізолятор для затриманих, спочатку слідує їх затримання та примусове доставлення в орган дізнання. Слідчий може викликати таку особу на допит і після його закінчення провести затримання. В інших випадках особа, затримана під час вчинення кримінального правопорушення та доставлена в поліції (до уповноваженої службової особи), може бути після з'ясування обставин справи відпущена, їй може бути надане право залишити приміщення правоохоронного органу у зв'язку, наприклад, з обранням запобіжного заходу, не пов'язаного із взяттям під варту, або у зв'язку з визнанням недоцільності її затримання.

Кримінально-правове затримання не обов'язково має наслідком кримінально-процесуальне затримання, тому що спочатку повинна бути проведена перевірка на предмет виявлення в діях особи ознак складу кримінального правопорушення.

Якщо після кримінально-правового затримання перевірка встановила факт скоєння кримінального правопорушення затриманим, то відбувається оформлення кримінально-процесуального затримання. Відсутність доказів обґрунтованості кримінально-правового затримання має наслідком звільнення затриманого. Варто підкреслити, що кримінально-правове затримання під час скоєння кримінального правопорушення чи безпосередньо після нього не виключає можливості помилок при зовнішній очевидності вчинення кримінального правопорушення. Наприклад, особа випадково виявилася на місці кримінального правопорушення – вбивства, у якому не брала ніякої участі, а сторонні громадяни, що не бачили самої події, прийняли його за правопорушника, оскільки той, хто насправді скоїв кримінальне правопорушення, встиг сховатися до їхньої появи. У цьому випадку кримінально-правове затримання невинного повинне розглядатися за правилами фактичної помилки.

Право громадян самим затримувати підозрюваних через значний час в межах терміну давності кримінального переслідування не виключає «сумлінних» помилок і зловживань. Не випадково обов'язковою умовою затримання в таких випадках вважають необхідність повної впевненості, що затримується саме та особа, яка вчинила кримінальне правопорушення. Ю.В. Баулін вважає, що затримання правопорушника можливе навіть за межами термінів давності кримінального переслідування. Важливо тільки, щоб громадяни при затриманні були впевнені, що саме ця особа вчинила кримінальне правопорушення. Помилка при такому затриманні оцінюється за правилами фактичної помилки. Однак громадянину, якого незаконно затримали внаслідок фактичної помилки, навряд чи здаватиметься виправданим порушення його природного і конституційного права на особисту недоторканність [14]. Адже кримінально-правове затримання має своїм наслідком можливе заподіяння шкоди затримуваному, котре регулюється правилами ст. 38 КК України і виключає кримінальну протиправність діяння тільки при дотриманні вимог щодо кримінально-правового затримання.

Поділ затримання на два самостійні види: правове та процесуальне вимагає, по-перше, більш чіткого термінологічного визначення кожного з них, і, по-друге, більш докладної процесуальної та правової регламентації. Точне термінологічне визначення, правильне застосування понять, які за своїм змістом і обсягом відповідають сутності й колу дій, що визначаються ними, дозволить уникнути розбіжного тлумачення чинного закону, правильніше й ефективніше його застосовувати. При цьому слід мати на увазі, що багатозначність – природна та невід'ємна риса мови. І хоча сама по собі вона не є недоліком, однак приховує в собі потенційну можливість логічної помилки. Враховуючи те, що саме поняття розкривається в диспозиції правової норми ст. 38 КК України, яка регламентує окрему дію по затриманню особи, що вчинила кримінальне правопорушення, як обставину, що виключає кримінальну протиправність діяння, на наш погляд, тут виправданим та відповідним сучасному рівню мовної культури є використання поняття «затримання». Стосовно дій з поміщення підозрюваного в ізолятор тимчасового утримання доцільно використовувати термін «взяття під варту», «ув'язнення» або «досудове ув'язнення». Відповідно, для визначення запобіжного заходу, пов'язаного з позбавленням волі, можуть бути використані поняття «арешт» або «тримання під вартою».

Чинне кримінально-процесуальне законодавство містить ст. 191, 207, 208, 210, 298-2 КПК України, які регламентують кримінально-правове затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення та визначає права і обов'язки громадян, які затримують осіб в момент скоєння кримінального правопорушення або безпосередньо після нього. Це визначено також і у ст. 38 КК

України. Таке законодавче визначення позбавило багатьох спірних питань стосовно ролі підозрюваного в кримінальному процесі, адже воно повинне повністю відповідати чинному кримінальному закону про кримінально-правове затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення, як обставини, що виключає кримінальну протиправність діяння.

Слід зауважити, що ціла низка актуальних питань виникає, і у зв'язку зі змінами, внесеними до КПК України щодо затримання, у зв'язку з введенням воєнного стану. Зокрема, частину 1 ст. 615 КПК України доповнено п. 6, який у чинній редакції передбачає, по-перше, розширення підстав затримання наявні випадки для затримання особи без ухвали слідчого судді, суду: крім підстав, передбачених ст. 208 КПК України, норма містить формулювання «якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України». По-друге, у абз. 2, 3 п. 6 ч. 1 ст. 615 КПК України йдеться уже про затримання без ухвали слідчого судді, суду або постанови прокурора. Логічно, посилання на постанову прокурора можна пояснити можливістю делегування йому повноважень слідчого судді, у тому числі щодо обрання запобіжних заходів, передбачених п. 2 ч. 1 ст. 615 КПК України. Однак, у цьому випадку, доцільно було б вказувати про такий вид затримання і в абз. 1 п. 6 ч. 1 ст. 615 КПК України. По-третє, передбачено, що строк такого затримання не може перевищувати двохсот шістнадцяти годин з моменту затримання. Вчені справедливо звертають увагу, що такий строк не узгоджується з положеннями ст. 211 КПК України та ст. 29 Конституції України, відповідно до яких строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду не може перевищувати сімдесяти двох годин з моменту затримання, а затримана без ухвали слідчого судді, суду особа не пізніше шістдесяти годин з моменту затримання повинна бути звільнена або доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу, а також, що вимоги п. 6 ч. 1 ст. 615 КПК наразі не узгоджуються з положеннями ч. 2 ст. 211 та п. 3 ч. 3 ст. 212 КПК України, в яких також передбачається вимога негайного звільнення затриманої особи, але не пізніше 60 годин [17, с. 23–25]. По-четверте, не зрозуміло, якою логікою керувався законодавець, встановлюючи строк затримання за аналізованою нормою у 216 годин. Таким чином, зазначена норма підлягає приведенню у відповідність до вимог Конституції України, міжнародних нормативно-правових актів, а також інших норм КПК України.

Висновки. На підставі викладеного можна зробити наступні висновки, що діяльність по затриманню та доставленню в органи дізнання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних правопорушень, не слід залишати поза рамками кримінально-процесуального регулювання. Розмежування кримінально-процесуального затримання та кримінально-правового затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення міститься в тому, що кримінально-процесуальне затримання фіксує правовідношення, у якому органи досудового слідства і затриманий наділяються відповідними правами й обов'язками, необхідними для проведення дізнання, слідства та захисту своїх законних інтересів; кримінально-правове затримання передбачає фактичне затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, співробітниками поліції, громадянами та іншими особами з імовірністю можливого заподіяння шкоди. Проте, кримінально-правове затримання не обов'язково має наслідком кримінально-процесуальне затримання, тому що спочатку повинна бути проведена перевірка на предмет виявлення в діях особи ознак складу кримінального правопорушення.

Також, підсумовуючи викладене, слід зазначити, що питання затримання у кримінальному провадженні залишаються дискусійними як для доктрини, так і для практики. Розглянути усі проблеми нормативного регулювання цього інституту в межах наукової статті неможливо. Необхідним є внесення змін до ч. 1 ст. 208 КПК України з метою уніфікації підстав затримання уповноваженою службовою особою, ч. 2 ст. 207 КПК України в частині з'ясування наявності у затримуваної особи статусу судді, а також приведення у відповідність до Конституції України, міжнародних нормативно-правових актів та норм КПК України п. 6 ч. 1 ст. 615 КПК України, упорядкування питань здійснення превентивного затримання та доповнення відповідними нормами КПК України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи: Міжнародний документ від 04.11.1950. Офіційний веб сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
6. Про Національну поліцію: Закону України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
7. Камзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності. *Монографія / За заг. ред. проф. О.М. Бандурки*. Харків, Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 336 с.
8. Михайленко А.Р. Расследование преступлений: законность и обеспечение прав граждан / Ин-т адвокатуры при Киев. нац. ун-те им. Т. Шевченко; Ред. В.С. Ковальский. Киев: Юринком Интер, 1999. 445 с.
9. Кримінальний процес України. *Підруч. для студентів юрид. спец. вищ. закл. освіти / Грошевий Ю.М., Мірошниченко Т.М., Хоматов Ю.В. та ін.; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Акад. прав. наук України; за ред. Ю.М. Грошевого, В.М. Хотенця*. Харків: Право, 2000. 494 с.
10. Михеєнко М.М. Кримінальний процес України: *Підруч. для юрид. вузів і фак.* / Михеєнко М.М., Нор В.Т., Шибіко В.П.; голов. ред. С.В. Головка. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Либідь, 1999. 533 с.
11. Шкарупа В.К., Гулина С.Н. Уголовный процесс Украины: Учебное пособие в схемах (для подготовки к сдаче выпускных экзаменов). / Донец. ин-т внутр. дел МВД Украины. Донецк, 1998. 129 с.
12. Тертышник В.М. Уголовный процесс. Харьков: РИФ «АРСИС, ЛТД», 1997. 527 с.
13. Гулина С.Н., Чернышов В.Н., Шаповалова Л.И. Допзнание в органах внутренних дел: *Учебное пособие*. Донецк: Донецкий институт МВД Украины при ДонГУ, 2000. 189 с.
14. Баулин Ю.В. Право граждан на задержание преступника. Харків: Вища шк., Изд-во при Харьк. ун-те, 1986. 157 с.
15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За заг. ред. Копотуна І.М. Київ: «К Н Т», 2023. 932 с.
16. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / За редакцією С.В. Ківалова та С.І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.
17. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 2. Електронне видання. Дніпро-Львів-Одеса-Харків, 2022. Станом на 03 травня 2022. 58 с.
18. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>.